

Lesná pedagogika má obrovský potenciál oslovovať aj špecifické cieľové skupiny. Medziiným aj rómsku populáciu, obzvlášť mládež. Budovanie vzťahu k lesu a prírode, vytváranie pocitu spoluzodpovednosti za životné prostredie – to sú vysoké méty, kam siahajú ambície lesných pedagógov, ktorí sa Rómom cieľavedome venujú. O svoje skúsenosti sa v pokračovaní našej Rukoväti podelí skúsený lesný pedagóg – Alice Palacká zo Strednej lesníckej školy v Hraniaciach na Morave.

4. ČASŤ RUKOVÄŤ LESNÉHO PEDAGÓGA

Lesná pedagogika a rómska populácia

Alice Palacká

Střední lesnícká škola Hranice pořádá již po několikáté kurz lesní pedagogiky pro lesníky, ve kterém se zaměřuje na méně obvyklé cílové skupiny návštěvníků lesa. Jsou to osoby se zvláštními potřebami, osoby ze sociálně znevýhodněného prostředí, senioři, rodiny s dětmi. Setkávání, přednášky a diskuse s odborníky, kteří s těmito lidmi pravidelně pracují, návštěva zařízení sociální péče to jsou formy jakými jsou lesníci vtahováni do této problematiky. Odborníci i pracovníci sociálních zařízení jsou obvykle překvapeni, jak lesníci zvyklí naslouchat potřebám přírody projevují přirozený cit s těmito lidmi, kteří nepotřebují lítost, ale péči a pozornost. Člověk si mezi nimi také uvědomí, co je v životě vlastně důležité. Jedním z odborníků, se kterými již dlouhodobě spolupracujeme, je pan Sutorý – romský asistent,

který se již řadu let na Hranicku úspěšně zabývá problematikou začleňování Romů do společnosti a zejména romskými dětmi. Vede kroužky pro romské děti a mládež, pořádá festivaly romské kultury, vede dětské tábory. Jeho lektorský vstup je často provázen diskusí účastníků o možnostech realizace lesní pedagogiky pro romské děti, při které předává účastníkům cenné rady. Jakýmsi vrcholem školení je hospitovaná ukázka přímo s klienty v lese. Z organizačních důvodů není možné, aby všichni pracovali se všemi skupinami. Romské děti má vždy na starost jen několik lesníků z kurzu. Na závěr čtyřhodinového pobytu v lese se všechny skupinky sejdou a diskutují o svých prožitcích, takže i ostatní mají možnost nahlédnout do úskalí pobytu v lese jednotlivých skupin těchto klientů. Často se stává, že lesníci konstatují, že je

překvapilo, že romské děti dávají přednost konkrétnějším zážitkům a pohybovým kolektivním hrám přesto, že jsme si o těchto prioritách na přednáškách povídali a vysvětlovali jsme si je (viz předchozí část o prioritách dětí). To je důvod proč je ten konkrétní zážitek s cílovými skupinami formou hospitovaného dopoledne tak důležitý. Tisíckrát slyšené se prostě na vlastní kůži zažitému jen těžko vyrovná.

Za nezbytné je třeba považovat určitě zpětnou vazbu. Často jsou lesní pedagogové nespokojeni se svým výkonem a jejich vystoupení se jim zdá být nedokonalé. Odezva od romských dětí je ovšem kladná a jejím důkazem je i to, že letos na lesní pedagogiku přesto, že autobus odjížděl o prázdninách brzy ráno, přišel téměř dvojnásobek dětí než očekával i pan Sutorý. Romské děti jsou možná živější, dokáží se ale i koncentrovat jsou – li dobře namotivovány, umí se bavit a aktivity lesní pedagogiky jim rozhodně prospívají.

ALICE PALACKÁ
STŘEDNÍ LESNICKÁ ŠKOLA
HRANICE NA MORAVĚ

Ludovít Šurina so žiakmi z lessochranárskej školy ZŠ Čáry

Príklad na prekonávanie bariér medzi rómskymi a „nerómskymi“ deťmi: pri hre Netopier a motýľ hrajuce sa deti vytvoria kruh a pochyťajú sa za ruky. Raz sa pri hre stalo, že sa jedno z dievčat odmietlo chytiť za ruku s rómskym chlapcom. Rýchlo som našiel riešenie – dal som medzi nich svoju obľúbenú vychádzkovú „kúzelnú“ palicu „Vtáka ohniváka“. Ako sa počas hry kruh zužoval, v zápale hry sa deti spontánne chytili za ruky a od tej chvíle sa nestalo, že by sa niektorí od seba odľahovali. Verím, že lesná pedagogika je spôsob, ako rozvíjať vzájomné porozumenie a dobré spoločníctvo medzi rómskymi a ostatnými spoluobčanmi, ale aj harmonické súžitie ľudskej civilizácie s prírodou.

LUDOVÍT ŠURINA,
LESNÝ PEDAGÓG
ŠAJDÍKOVE HUMENCE

Fórum

Lesná pedagogika vo svojej mnohorakosti ponúka nevídané možnosti, ako sa čo najviac priblížiť k mysleniu a vnímaniu detskej duše. V rámci mojich lesnopedagogických aktivít na Základnej škole v obci Čáry pracujem s rôznymi skupinami detí, od najmenších prváčikov až po skoro dospelých tínedžerov – deviatakov. Práca s deťmi je o to zaujímavejšia, že v triedach sú zastúpené aj rómske deti, čo však nemá nijaký negatívny vplyv. Ba možno povedať, že priam pozitívny, lebo vytvára rôznorodé spoločenstvo, ktoré sa pri neformálnej, ale cieľavedomej výchove vzájomne obohacuje o svoje danosti.

Rómske deti sú viac pripútané k životu v prírode. Sú priam nadšené vychádzkami do lesa, kde svojou bezprostrednou vnímavosťou a nadšením pre všetko, čo sa v ňom deje a odohráva doslova strhnú aj ostatné deti do hier a zápolenia.

Ludovít Šurina